

بررسی رابطه‌ی رضامندی از روابط و تمایز یافتگی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل

مظفر غفاری^۱

مری روان‌شناسی دانشگاه پیام نور

شهرام مهینی

مری روان‌شناسی دانشگاه پیام نور

چکیده

رضامندی از روابط و تمایز یافتگی بر عملکرد خانواده تاثیر دارد. هدف این مطالعه بررسی ارتباط رضامندی از روابط و تمایز یافتگی با عملکرد خانواده دانشجویان متأهل بوده است. روش پژوهش همبستگی بوده است و نمونه‌ی آماری شامل ۲۲۵ نفر از دانشجویان متأهل دانشگاه پیام نور بودند که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌ی سنجش عملکرد خانواده استین و همکاران (۱۹۸۳)، فرم کوتاه مقیاس رضامندی از روابط برنز (۱۹۹۳) و پرسشنامه‌ی خودتمایزسازی اسکورن و فریدلندر (۱۹۹۸) استفاده شد. نتایج نشان داد که بین متغیر عملکرد خانواده با متغیر رضامندی از روابط ($r = 0/687$) و مؤلفه‌ی موقعیت من تمایز یافتگی ($r = 0/682$) همبستگی مثبت و معنی‌دار وجود دارد. رابطه‌ی عملکرد خانواده با مؤلفه‌ی واکنش هیجانی ($r = -0/485$)، مؤلفه‌ی آمیختگی با دیگران ($r = -0/388$) و مؤلفه‌ی جدایی هیجانی تمایز یافتگی ($r = -0/479$) منفی و معنی‌دار به دست آمد. نتایج ضریب همبستگی چند متغیری به روش ورود نشان داد که متغیر رضامندی از روابط و خرده‌مقیاس‌های تمایز یافتگی در تبیین متغیر عملکرد خانواده دانشجویان متأهل ($R^2 = 15\%$) سهم دارند. نتایج نشان داد بین رضامندی از روابط و خرده‌مقیاس‌های تمایز یافتگی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه‌ی معنی‌دار وجود دارد. این تحقیق نشان داد برای افزایش عملکرد خانواده‌ی زوجین لازم است تمایز یافتگی و رضامندی از روابط آنان تقویت شود.

واژه‌های کلیدی: عملکرد خانواده، رضامندی از روابط، تمایز یافتگی.

۱. نویسنده مسئول.

مقدمه

خانواده‌ی یکی از ارکان اصلی زندگی اجتماعی است (اهرونس و رادجری^۱، ۱۹۸۷). برای این که وظایف اصلی خانواده به نحو احسن صورت پذیرد، باید دارای ساخت و عملکرد کارآمد و سالم باشد (در تاج و محمدی، ۱۳۸۹). عملکرد خانواده، تلاش مشترکی برای برقراری و حفظ تعادل در خانواده است (ثنایی، ۱۳۷۹؛ به نقل از بخشی پور، اسدی، کیانی، شیر علی پور و احمد دوست، ۱۳۹۱). عملکرد خانواده به توانایی در هماهنگی با تغییرات، حل تعارضات، همبستگی بین اعضا و ارتباط مؤثر اعضا است (کدیور و همکاران، ۱۳۸۳؛ به نقل از بخشی پور و همکاران، ۱۳۹۱). دیکستین^۲ (۲۰۰۷) و دپاول^۳ (۲۰۰۶) بر این باورند که خانواده‌های با عملکرد مطلوب دارای ویژگی‌هایی از قبیل توزیع نظام‌مند نقش‌ها، وظایف و تکالیف در بین همه‌ی اعضا، تعامل ارتباطی باز، کنترل و مهار فشارهای روحی و روانی به طور مؤثر، همدلی، رهبری، ابراز محبت و علاقه، مسئولیت‌پذیری شخصی هستند.

یکی از مهم‌تری شاخص‌ها که در کارایی و عملکرد خانواده دخیل است، رضامندی از روابط است. در تعریف رضامندی از روابط می‌توان گفت، مفهومی است فراتر از ارتباط صرف و شاخصی است برای توضیح این که آیا روابط به طور موفقیت‌آمیزی کارآمد و مؤثر است یا خیر (دونینگ^۴، ۲۰۰۸). هم‌چنین کونزاگوو، کامپوز و برادبوری^۵ (۲۰۰۷) بر این باور هستند که رضامندی از روابط به سطح خرسندی یا رضایت افراد از روابطی که برقرار می‌کنند، اطلاق می‌شود. هرچند قابل ذکر است که رضامندی از روابط در بسیاری از مطالعات به طور گسترده به نتایج روابط (دوناگه و فالون^۶، ۲۰۰۳)، تعهد و میزان ثبات‌پذیری اعتماد (فلاید و واسنر^۷، ۱۹۹۴؛ روزبالت^۸، ۱۹۸۳)، عشق، نگرش‌های جنسی، خودافشایی و ارزش‌دادن به روابط و مدت‌زمان با هم بودن، میزان اشتراک در فعالیت‌ها (الین، لورآ و بث^۹، ۲۰۱۱)،

1. Ahrens & Rodgers
2. Dickstein
3. Depaul
4. Downing
5. Gonzaga, Campos & Bradbury
6. Donaghue & Fallon
7. Floyd & Wasner
8. Rusbult
9. Eileen, Laura & Beth

جهت دادن برای روابط طولانی مدت، دل‌بستگی روان‌شناختی در روابط و مصمم‌بودن بر پافشاری و حفظ روابط (برنور و رییلی^۱، ۲۰۰۹؛ شافر، جنسن و لارسون^۲، ۲۰۱۴) اشاره دارد. نارضایتی از روابط با سوء استفاده از همسر، پرخاشگری، حسادت، ناکامی بیش‌تر در روابط، میزان بالای طلاق و اختلالات روانی مرتبط است (گاتمن، ۱۹۷۹؛ و فلسینگر، ۱۹۸۳؛ به نقل از اسی دو و آرون^۳، ۲۰۰۹). فرایند برقراری ارتباط و رضایت از آن در خانواده، یکی از زمینه‌های مورد علاقه‌ی مشاوران در خانواده‌درمانی است. تحقیقات انجام‌شده در زمینه‌ی عدم رضامندی از روابط و عملکرد نامطلوب خانواده، پیامدهای سوء آن را بیش‌تر مشخص می‌سازد. به نحوی که بارکر^۴ (۱۹۸۶)، اپشتاین (۱۹۸۳)، راینر و اسمیت^۵ (۲۰۱۲) برای باورند که میزان رضایت از ارتباط در بین اعضا عامل معتبری برای ارزیابی عملکرد خانواده است و توانایی خانواده کارآمد و سالم برای برقراری ارتباط فکری و عاطفی رضایت‌آمیز، بیش‌تر از خانواده‌های دارای عملکرد بد یا پایین است (جوادی، حسینیان و شفیع آبادی، ۱۳۸۸). در مقابل در خانواده‌های دارای کژکارکردی، ارتباطات رضایت‌بخشی وجود ندارد (بیورز، ۱۹۸۲؛ به نقل از غفاری، رفیعی و ثنایی، ۱۳۸۹). هم‌چنین کاترین، روتگر، سوسن و ویم^۶ (۲۰۰۴) دریافتند زوجینی که سطح رضامندی از روابطشان بالا بود، کارایی خانوادگی خود را مطلوب برآورد می‌کردند و از صمیمیت و رضایت بیش‌تری نسبت به افرادی که رضامندی از روابطشان در سطح پایین بوده و دارای خانواده با عملکرد نامطلوب بودند، برخوردار هستند. در تحقیق دیگری لواندسکی و اسکارچ (۲۰۱۰)؛ ستریت، ساندبرگ، لارسون و هارپر^۷ (۲۰۱۳) نشان دادند بین رضامندی از روابط و رضامندی جنسی ارتباط مثبت معنادار و با تعارض جنسی ارتباط منفی معنادار وجود دارد.

1. Brewer & Riley
2. Shafer, Jensen & Larson
3. Acevedo & Aron
4. Barker
5. Rainer & Smith
6. Catrin, Rutger, Susan & Wim
7. Strait, Sandberg, Larson & Harper

عامل دیگری که به نظر می‌رسد با عملکرد خانواده ارتباط داشته باشد، تمایز یافتگی است. مفهوم تمایز یافتگی توسط موری بوئن^۱ (۱۹۷۸) ارائه شده است و بیانگر میزان توانایی فرد در تفکیک فرایندهای عقلانی و احساسی از یکدیگر اطلاق می‌شود (گلدنبرگ و گلدنبرگ^۲، ۲۰۰۰؛ ترجمه‌ی براوتی و نقش‌بندی، ۱۳۸۹). تمایز یافتگی را با توجه به کارکردش می‌توان در دو سطح درون‌روانی (درون فرد) و فراروانی (بین فردی) بررسی کرد: و با توجه به کارکرد درون‌روانی، توانایی جداسازی فرایندهای عاطفی از فرایندهای عقلانی، و با توجه به کارکرد بین فردی، توانایی تجربه کردن صمیمیت همراه با استقلال در روابط بین فردی و تعادل مناسب میان آن‌ها را نشان می‌دهد (کلور^۳، ۲۰۰۹). تمایز یافتگی دارای چهار مؤلفه است که عبارتند از: ۱. واکنش‌پذیری عاطفی یا (واکنش هیجانی): حالتی است که در آن، احساسات فرد بر عقل و منطقتش غلبه دارد و تصمیم‌گیری‌های فرد فقط بر اساس واکنش‌های عاطفی صورت می‌گیرد. ۲. جایگاه یا (موقعیت) من: به معنای داشتن عقاید و باورهای مشخص در زندگی، توانایی پیگیری منطقی و عاقلانه‌ی عقاید شخصی خود حتی در شرایطی که از سوی دیگران تحت فشار است، می‌باشد. ۳. گریز (کناره‌گیری) عاطفی: به فاصله گرفتن عاطفی و فیزیکی از خانواده یا ایجاد موانع روانی مانند صحبت نکردن با یکی از اعضای خانواده اشاره دارد. ۴. هم‌آمیختگی با دیگران: بیان‌کننده‌ی وابستگی زیاد به والدین، درگیری عاطفی با افراد مهم، وابستگی شدید به حمایت و تأیید دیگران است (اسکورن و دندی^۴، ۲۰۰۴).

با توجه به موارد بالا می‌توان گفت افراد واجد ویژگی تمایز یافتگی دارای خصایصی نظیر: داشتن تعاریف مشخص از خود، توانایی بیان، تجربه و تعدیل احساساتشان، کنار آمدن بهتر با استرس‌های زندگی، پذیرش اشتباهاتشان (جانسون و استون^۵، ۲۰۰۸)، و همچنین دارای بلوغ عاطفی برای کنترل روابط، توانایی برقراری روابط صمیمانه با دیگران بدون هراس از بهم

1. Muribuaen
2. Goldenberg
3. Klever
4. Skowron & Dendy
5. Johnson

خوردن حد و مرزها مشخص می‌شوند (سازمن^۱، ۱۹۹۹؛ به نقل از کرامتی، شعاع کاظمی و حسینیان، ۱۳۹۱). در مقابل، افراد کمتر تمایز یافته، شدیداً عاطفی هستند، بیش‌تر انرژی‌شان را متوجه تجربه و شدت احساساتشان می‌کنند، در تنش‌ها و مسایل بین فردی موجود، همراه با موج عاطفی خانواده حرکت می‌کنند (پلگ و یتراک^۲، ۲۰۱۱). در تئوری سیستمی بوئن اعتقاد بر این است که تمامی نشانه‌ها مانند بیماری‌ها، مشکلات اجتماعی و حتی خودتمایزسازی اندک با کارکرد ناسالم خانوادگی ارتباط مثبتی دارد (هراس^۳، ۲۰۰۸). تحقیقات اخیر بیانگر آن است که سطوح بالاتر تمایز یافتگی با سازگاری روان‌شناختی (اسکورن^۴ و همکاران، ۲۰۰۴) رضایت زناشویی و سبک دل‌بستگی ایمن (پیرامی، فهیمی، اکبری و امیری پیچا کلایی، ۱۳۹۱)، سلامت روانی و کیفیت زناشویی (یوسفی و همکاران، ۲۰۰۹)، با تعارض زناشویی کم‌تر (نجف لویی، ۱۳۸۵) رابطه دارد. در پژوهشی که توسط بجو قرین^۵ (۲۰۱۰) با عنوان سطوح تمایز یافتگی و عملکرد خانواده در کره‌ی جنوبی صورت گرفت، دریافتند افرادی که در مؤلفه‌ی «جایگاه من» تمایز یافتگی نمرات بالاتری کسب کرده بودند، دارای خانواده‌ی کارآمد بودند، و هم‌چنین نشان دادند بین دیگر مؤلفه‌های تمایز یافتگی و عملکرد خانواده ارتباط منفی معناداری وجود داشت. در همین راستا جانسون، تامگرین و اسمیت^۶ (۲۰۰۱)؛ فاین و فاین‌چام^۷ (۲۰۱۳) دریافتند افراد کم‌تر تمایز یافته برخلاف افراد دارای سطوح بالای تمایز یافتگی از خانواده‌های ناسالم و ناکارآمدتری برخوردار بودند.

1. Sazman
2. Peleg & Yitzhak
3. Heras
4. Skowron
5. Bjuggren
6. Johnson, Thorngren, & Smith
7. Fine and Fincham

با در نظر گرفتن اهمیت کارکرد خانواده به عنوان نظامی که به طور مستقیم در عملکرد یکایک اعضای خانواده انعکاس می‌یابد، شناسایی و پی بردن به عوامل مؤثر در عملکرد مطلوب خانواده، حایز اهمیت است. مبتنی بر استدلال‌های ذکر شده و پیشینه‌ی پژوهشی، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه‌ی رضامندی از روابط و مؤلفه‌های تمایز یافتگی با عملکرد خانواده و هم‌چنین هدف دیگر پژوهش بررسی رابطه‌ی مؤلفه‌های تمایز یافتگی با رضامندی از روابط در دانشجویان متأهل صورت گرفت.

روش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف از نوع بنیادی و به لحاظ نحوه‌ی جمع‌آوری داده‌ها از نوع توصیفی بود که در چارچوب یک طرح همبستگی انجام شد.

جامعه‌ی آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه‌ی آماری مورد نظر در این پژوهش را دانشجویان دانشگاه پیام نور استان آذربایجان شرقی در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ تشکیل می‌دادند که در محدوده‌ی سنی ۱۹ تا ۳۱ سال قرار داشتند. نمونه‌ی آماری پژوهش حاضر با توجه طرح پژوهش و تعداد متغیرها شامل ۲۲۵ نفر (۱۴۰ دانشجوی دختر و ۸۵ دانشجوی پسر) از دانشجویان متأهل دانشگاه پیام نور استان آذربایجان شرقی بودند که از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. روش کار به این شکل بود که ابتدا از بین هفت دانشکده‌ی دانشگاه پیام نور استان آذربایجان شرقی، سه دانشکده به صورت تصادفی انتخاب شدند. سپس با توجه به توزیع جنسیت، تاریخ عقد و نسبت دانشجویان متأهل، نمونه‌ای به تعداد ۲۲۵ از بین دانشجویان متأهل که از تاریخ عقدشان دو سال شمسی گذشته بود، انتخاب شدند. در واقع از (دانشکده‌ی علوم انسانی، ۱۰۸ نفر؛ دانشکده‌ی علوم پایه ۴۸ نفر و دانشکده‌ی الهیات و علوم اسلامی ۶۹ نفر) انتخاب شدند.

روش اجرا: روش اجرا به این شکل بود که محقق در وقت کلاسی درس‌های عمومی که از قبل انتخاب شده بودند، بین دانشجویان حاضر شده، بعد از جلب نظر و توجیه آنان اقدام به توزیع و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها و پاسخ‌نامه‌های مربوط در همان زمان و مکان نمود. در مدت سه هفته تمامی داده‌ها گردآوری شدند. ۲۵ پاسخ‌نامه به دلیل ناقص بودن یا پاسخ‌دهی توأم با

بی دقتی کنار گذاشته شد و تحلیل نتایج بر ۲۰۰ مجموعه پاسخنامه باقی مانده (۱۲۰ پاسخنامه‌ی دانشجویان دختر و ۸۰ پاسخنامه‌ی دانشجویان پسر) انجام گرفت.

ابزار پژوهش:

پرسشنامه‌ی خودمتمایزسازی (DSI)^۱: این پرسشنامه برای سنجش میزان تمایز یافتگی زوج‌ها به کار می‌رود. نسخه‌ی اولیه‌ی این پرسشنامه‌ی ۴۵ گویه‌ای ابتدا توسط اسکورن و فریدلندر (۱۹۹۸) ساخته شد و سپس توسط اسکورن و اشمیت (۲۰۰۳) مورد تجدید نظر قرار گرفت. گویه‌های این پرسشنامه در طیف شش گزینه‌ای لیکرت (از یک برای به هیچ وجه درباره‌ی من درست نیست تا شش برای کاملاً درباره‌ی من درست است) مرتب شده‌اند و خرده‌مقیاس‌های واکنش هیجانی، موقعیت من، جدایی هیجانی و آمیختگی با دیگران را می‌سنجد. پاسخ‌گویان در این پرسشنامه، نمره‌ای در دامنه‌ی ۲۳۴ تا ۳۹ کسب می‌کنند که نمره‌ی بیش‌تر به معنای تمایز یافتگی بیش‌تر و نمره‌ی کم‌تر به معنایی تمایز یافتگی کم‌تر است. اسکورن و فریدلندر، همبستگی درونی پرسش‌ها را با آلفای کرونباخ برای پرسشنامه و خرده‌آزمون‌های آن به ترتیب کل پرسشنامه ۰/۸۸، واکنش هیجانی ۰/۸۳، جدایی هیجانی ۰/۸۰ گزارش کردند (کرامتی و همکاران، ۱۳۹۱). پایایی پرسشنامه و خرده‌آزمون‌های آن در نمونه‌ی ایرانی در پژوهش نجف لویی به ترتیب برای کل پرسشنامه ۰/۷۲، واکنش هیجانی ۰/۸۱، جدایی هیجانی ۰/۷۶، آمیختگی با دیگران ۰/۷۹ و موقعیت من ۰/۶۴ گزارش شده است (نجف لویی، ۱۳۸۵؛ به نقل از بیرامی و همکاران، ۱۳۹۱).

ابزار سنجش عملکرد خانواده (FAD)^۲: این ابزار، نخستین بار در سال ۱۹۸۳ توسط استین و هم‌کاران با هدف توصیف ویژگی‌های سازمانی، ساختاری و تعاملی خانواده تهیه شده است که توانایی خانواده در سازش با حوزه‌ی وظایف خانوادگی بررسی می‌کند (اپشتاین و همکاران، ۲۰۰۷). در این پژوهش، فرم ۵۳ سؤالی این پرسشنامه استفاده شد و روش درجه‌بندی آن لیکرت بوده و به هر گویه نمره‌ی یک تا چهار تعلق می‌گیرد و به سؤالاتی که بیانگر عملکرد نامطلوب خانواده است، نمره‌گذاری به شکل معکوس انجام می‌شود (جهانگیر،

1. Differentiation Self Inventory
2. Family Assessment Device

۱۳۹۱). این ابزار شش جنبه از کارکرد خانواده را مدنظر دارد که شامل: حل مسأله، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی و کنترل رفتار است که علاوه بر این‌ها، یک بعد عملکرد کلی را دربرمی‌گیرد که نمره‌ی آن شامل مجموع نمره‌های ابعاد مذکور است. روایی این ابزار در متمایزسازی خانواده‌های بالینی و غیربالینی به خوبی شناخته شده است و ضریب آلفای این ابزار بین ۰/۷۲ در بعد نقش‌ها و کنترل رفتار و ۰/۹۲ در عملکرد کلی به دست آمده، که بیانگر همسانی درونی خوب آزمون است (اپشتاین و همکاران، ۲۰۰۳؛ به نقل از جانسون و همکاران، ۲۰۰۹). در ایران، اولین کوشش علمی برای هنجاریابی، این ابزار را نجاریان (۱۳۷۴) به عمل آورد (جهانگیر، ۱۳۹۱). کرامتی و همکاران (۱۳۸۴)؛ به نقل از جوادی و همکاران، (۱۳۸۸) پایایی این آزمون را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آوردند. هم‌چنین، ابزار سنجش عملکرد خانواده دارای روایی پیش‌بین و هم‌زمان است (ثنایی، ۱۳۷۸؛ به نقل از بخشی‌پور و هم‌کاران، ۱۳۹۱).

مقیاس رضامندی روابط (RSS)^۱: این پرسشنامه در سال ۱۹۹۳ توسط برنز ساخته شد. ابزار یادشده دارای هفت سؤال است و روش درجه‌بندی آن به صورت لیکرت بوده و نمره‌گذاری هرگویه به صورت هفت‌گزینه‌ای (از صفر برای خیلی ناراضی تا شش برای خیلی راضی) تعلق می‌گرفت. نمره‌ای که شرکت‌کنندگان در این پرسشنامه کسب می‌کنند، در دامنه‌ی (۰ تا ۴۲) قرار می‌گیرد (برنز^۲، ۱۹۹۳). در مطالعه‌ی استراب (۲۰۰۹) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمد. در مطالعه‌ی هیمن، سایرز و بل لک^۳ (۱۹۹۴) ارتباط این پرسشنامه با مقیاس سازگاری دیداک و پرسشنامه‌ی ارزیابی کیفیت ازدواج نورتون به ترتیب $r = 0/89$ و $r = 0/91$ به دست آمد که از پایایی مطلوب پرسشنامه نشان دارد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: در این پژوهش داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه‌ی استاندارد از طریق نرم‌افزار SPSS16 تحلیل شدند. نتایج این تحلیل‌ها در جداول یک، دو و سه ارائه شده است.

1. relationship Satisfaction Scale
2. Burns
3. Heyman, Sayers & Bellack

یافته ها

نمونه‌ی آماری مطالعه‌ی حاضر شامل ۱۲۰ نفر دانشجوی دختر متأهل با میانگین سنی ۲۲/۸ و انحراف معیار ۲/۷۴ و ۸۰ نفر دانشجوی پسر متأهل با میانگین سنی ۲۲/۵ و انحراف معیار ۳/۱۶ بودند که در دامنه‌ی سنی ۱۹ الی ۳۱ سال قرار داشتند، و میانگین و انحراف معیار کلی سن به ترتیب شامل ۲۲/۷ و انحراف معیار ۲/۹۱ است، میانگین و انحراف معیار متغیرها در جدول یک آمده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرها و مؤلفه‌های آن‌ها

متغیرها	میانگین	انحراف معیار
تمایز یافتگی	۱۵۵/۹۰	۲۶/۰۵
موقعیت من	۳۶/۲۵	۱۱/۵۳
واکنش هیجانی	۳۳/۶۰	۱۰/۴۵
جدایی هیجانی	۴۱/۲۶	۱۲/۵۴
آمیختگی با دیگران	۳۸/۲۳	۱۳/۰۵
رضامندی از روابط	۲۵/۲۲	۷/۲۳
عملکرد خانواده	۱۶۰/۴۴	۱۰/۴۳

جدول ۲. ماتریس همبستگی عملکرد خانواده، رضامندی از روابط و تمایز یافتگی و مؤلفه‌های آن

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. عملکرد خانواده	۱					
۲. رضامندی از روابط	۰/۶۸۷ [°]	۱				
۳. تمایز یافتگی	۰/۵۸۰ ^{**}	۰/۴۳۹ ^{**}	۱			
۴. موقعیت من	۰/۶۸۲ [°]	۰/۶۰۹ ^{**}	۰/۷۶۱ ^{**}	۱		
۵. واکنش هیجانی	-۰/۴۸۵ [°]	-۰/۵۶۳ ^{**}	-۰/۶۳۶ ^{**}	-۰/۵۱۴ ^{**}	۱	
۶. آمیختگی با دیگران	-۰/۳۸۸ [°]	-۰/۵۰۷ ^{**}	-۰/۶۴۶ ^{**}	-۰/۴۵۶ ^{**}	۰/۵۴۳ ^{**}	۱
۷. جدایی هیجانی	-۰/۴۷۹ ^{**}	-۰/۴۸۶ ^{**}	-۰/۴۴۸ ^{**}	-۰/۳۲۰ ^{**}	۰/۴۲۴ ^{**}	۰/۶۶۵ ^{**}

* $P < 0/05$ و ** $P < 0/01$

برای بررسی رابطه‌ی رضامندی از روابط و تمایز یافتگی و مؤلفه‌های آن (موقعیت من، جدایی هیجانی، واکنش هیجانی و آمیختگی با دیگران) با عملکرد خانواده، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج ارائه شده در جدول دو نشان می‌دهد، بین رضامندی از روابط و عملکرد خانواده با توجه به ضریب همبستگی ($I = 0/687$)، همبستگی معناداری در سطح ($p < 0/05$) وجود دارد، به عبارت دیگر بین دو متغیر رضامندی از روابط و عملکرد خانواده ارتباط مستقیم و مثبت وجود دارد. ضریب همبستگی متغیر تمایز یافتگی با عملکرد خانوادگی برابر با ($I = 0/580$)، می‌باشد که در سطح ($p < 0/01$) معنادار بوده، و به عبارت دیگر می‌توان گفت با افزایش میزان تمایز یافتگی، عملکرد خانواده به صورت مثبت افزایش می‌یابد. ضریب همبستگی بین مؤلفه‌های موقعیت من، واکنش هیجانی، آمیختگی با دیگران و جدایی هیجانی با عملکرد خانواده به ترتیب ($I = 0/682$ ، $I = -0/485$ ، $I = -0/388$ ، $I = -0/479$) می‌باشد که موقعیت من در سطح $0/05$ معنادار بوده، به این معنی که با افزایش موقعیت

من، عملکرد خانوادگی نیز افزایش می‌یابد؛ در حالی که ضرایب همبستگی واکنش هیجانی و آمیختگی با دیگران در سطح (۰/۰۵) و جدایی هیجانی در سطح (۰/۰۱) همبستگی منفی معنی‌داری با عملکرد خانواده نشان دادند، به عبارت دیگر با افزایش سه مؤلفه‌ی اخیر تمایز یافتگی در دانشجویان متأهل، میزان عملکرد خانواده نیز کاهش می‌یابد.

با توجه به جدول دو، ضریب همبستگی خود متغیر تمایز یافتگی و مؤلفه‌های آن؛ موقعیت من، واکنش هیجانی، آمیختگی با دیگران و جدایی هیجانی با رضامندی از روابط به ترتیب (۰/۴۳۹، $r = 0/609$ ، $r = -0/562$ ، $r = -0/507$ ، $r = -0/486$) است که تمامی ضرایب همبستگی به دست آمده در سطح (۰/۰۱) معنادار می‌باشد با این تفاوت که بین خود متغیر تمایز یافتگی و مؤلفه‌ی «موقعیت من» با رضامندی از روابط ارتباط مثبت و مستقیم، و نیز بین سه مؤلفه واکنش هیجانی، آمیختگی با دیگران و جدایی هیجانی ارتباط معکوس و منفی با رضامندی از روابط وجود داشت، و به عبارت بهتر می‌توان گفت با افزایش تمایز یافتگی و جایگاه خود در دانشجویان میزان رضامندی از روابط نیز افزایش می‌یابد، و در مقابل با افزایش تجربه‌ی واکنش هیجانی، آمیختگی با دیگران و جدایی هیجانی میزان رضامندی از روابط کاهش می‌یابد.

برای تعیین سهم هر یک از متغیرهای مورد بررسی (رضامندی از روابط و هر کدام از چهار مؤلفه‌ی تمایز یافتگی) در پیش‌بینی عملکرد خانواده از تحلیل رگرسیون چندگانه همزمان یا استاندارد استفاده شد. در این رگرسیون همه‌ی متغیرهای پیش‌بین به طور همزمان وارد تحلیل شده و هر متغیر بر اساس توان پیش‌بینی خود ارزیابی می‌شود. برای اطمینان از عدم تخطی از مفروضه‌های نرمال بودن، خطی بودن، هم خطی و یکسانی پراکندگی، از تحلیل مقدماتی استفاده شد. مقادیر گزارش شده برای Tolerance و VIF در جدول ۳ حاکی از آن است مفروضه هم خطی تخطی نشده است؛ زیرا ارزش Tolerance تمام متغیرهای بیش‌تر از ۰/۱ و ارزش VIF متغیرها کمتر از ۱۰ می‌باشد.

جدول ۳. ضریب رگرسیون چندگانه استاندارد برای پیش‌بینی متغیر عملکرد خانواده با توجه به متغیرهای رضامندی از روابط و مؤلفه‌های تمایز یافتگی

Tolerance	VIF	معنی داری	t	ضرایب غیر استاندارد		متغیرها	
				ضرایب استاندارد	خطای استاندارد		
۰/۶۸۵	۱/۹۳	۰/۰۰۰	۳/۱۴۶	۰/۱۰۲	۰/۳۱۴	۰/۵۴۷	رضامندی از روابط
۰/۵۵۳	۱/۷۶	۰/۰۱۰	۲/۰۶۶	۰/۵۸۳	۰/۲۵۵	۰/۵۲۷	موقعیت من
۰/۶۷۰	۱/۱۲	۰/۰۳۶	-۲/۰۱۸	-۰/۵۵۸	-۰/۲۳۰	-۰/۴۶۴	جدایی هیجانی
۰/۵۶۳	۱/۰۵	۰/۰۴۴	-۲/۰۱۵	-۰/۵۱۳	-۰/۲۵۱	-۰/۵۱۲	واکنش هیجانی
۰/۵۹۰	۱/۰۳	۰/۰۴۶	-۲/۰۱۱	-۰/۱۴۶	-۰/۱۴۵	-۰/۳۰۰	آمیختگی با دیگران

نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه استاندارد نشان داد که می‌توان متغیرهای رضامندی از روابط، موقعیت من، جدایی هیجانی، واکنش هیجانی و آمیختگی با دیگران را به ترتیب برای پیش‌بینی عملکرد خانوادگی در دانشجویان متأهل در نظر گرفت. ($R = ۰/۳۸۷$ ؛ $R^2 = ۰/۱۵۰$ ؛ مجذور R ؛ $F = ۴/۰۰۸$ ؛ $p < ۰/۰۰۲$). جدول سه ضرایب استاندارد و غیر استاندارد بتا را برای متغیرهای معنی‌دار در پیش‌بینی عملکرد خانواده نشان می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌ی اول تحقیق عبارت بود از این که بین رضامندی از روابط و عملکرد خانواده ارتباط مستقیم و مثبت وجود دارد، و به عبارت دقیق‌تر، با افزایش رضامندی از روابط، عملکرد خانواده نیز بیش‌تر می‌شود. این یافته با نتایج تحقیقات کاترین و همکاران، ۲۰۰۴؛ کونزاگوو و همکاران، ۲۰۰۷؛ دونینگ، ۲۰۰۸؛ اسی دو و آرون، ۲۰۰۹ هم‌خوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی که رضامندی از روابطشان در سطح بالایی است، قادر به برقراری روابط عاطفی و عمیق بوده، و از راهبردهای ارتباطی بازتری استفاده می‌کنند، و در روابط خانوادگی‌شان همدلی، صمیمیت، حمایت اجتماعی، عشق و تعهد را مد نظر دارند و در سایه‌ی چنین عواملی به راحتی نسبت به یکدیگر همبستگی و اعتماد پیدا می‌کنند و در نتیجه می‌توانند

مسائل پیش آمده در خانواده را حل و عواطف خود را آزادانه ابراز کنند، و آن چه برای پایداری نهاد خانواده لازم باشد با مسئولیت پذیری شخصی که دارند، به نحو شایسته انجام دهند تا عملکرد خانواده مطلوب تر و مطلوب تر شود.

یافته‌ی بعدی مطالعه نشان داد که بین متغیر تمایز یافتگی و مؤلفه‌های آن (موقعیت من، جدایی هیجانی، واکنش هیجانی و آمیختگی با دیگران) با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه وجود دارد، به گونه‌ای که از مؤلفه‌های تمایز یافتگی، مؤلفه‌ی موقعیت من ارتباط مثبت و مستقیم، و دیگر مؤلفه‌های تمایز یافتگی ارتباط منفی و معکوس با عملکرد خانوادگی داشتند. این یافته با نتایج تحقیقات جانسون و همکاران (۲۰۰۱)، هراس (۲۰۰۸) و بجو قرین (۲۰۱۰) که نشان دادند نمرات بالاتر در مؤلفه «جایگاه من» تمایز یافتگی با کارآمدی خانواده و دیگر مؤلفه‌های تمایز یافتگی با ناکارآمدی خانواده ارتباط دارد، و نیز با پژوهش‌های که دریافتند افراد تمایز نیافته برخلاف افراد تمایز یافته از خانواده‌های با عملکرد نامطلوب برخوردار بودند، همخوان است. در توضیح این یافته می‌توان گفت از آن جاکه افرادی که موقعیت من بالایی دارند یا به عبارت دقیق‌تر تمایز یافته‌تر هستند، دارای عقاید و باورهای مشخصی در زندگی هستند و نیز از هویت شخصی قوی و نیرومندی برخوردارند و در نتیجه اضطراب مزمنی را که بوئن آن را اساس کژکاری خانواده می‌داند به میزان کمتری تجربه می‌کنند، و در شرایط تنش‌زا دچار آشفتگی زیاد نمی‌شوند و به رفتارهای ناسالم که عملکرد طبیعی خانواده را دچار اختلال می‌سازد، مبادرت نمی‌ورزند (سلم، ۲۰۰۲؛ به نقل از غفاری و همکاران، ۱۳۸۸). در مقابل افراد کمتر تمایز یافته یا عدم تفکیک خویش‌شنی که در مؤلفه‌های (واکنش هیجانی، جدایی هیجانی و آمیختگی با دیگران) نمود پیدا می‌کنند، افرادی را شامل می‌شود که به دلیل این که هویت تعریف شده‌ای مشخصی از خود ندارند، لذا در مواجهه با مشکلات و مسایل بین‌فردی، یا بر اساس واکنش‌های عاطفی پاسخ نشان می‌دهند، یا به صورت کناره‌گیری عاطفی و فیزیکی از اعضای خانواده واکنش نشان می‌دهند، یا به دلیل وابستگی شدید به حمایت و تأیید دیگران و هم‌جوشی با آنها در عواطف جاری و حاکم خانواده حل می‌شوند که تمامی این عوامل در آخر به این منتج می‌شود که چنین افرادی اضطراب مزمن

بالاتری را تجربه کرده و به رفتارهای ناسالم نظیر (وابستگی به مواد، ...) یا سطح سازگاری روانی و اجتماعی پایین را تجربه کنند که هر کدام از این عوامل محل عملکرد مطلوب خانواده است (اسکورن و دندی، ۲۰۰۴).

یافته‌ی دیگر مطالعه نشانگر آن است که بین تمایز یافتگی و مؤلفه‌های آن (موقعیت من، جدایی هیجانی، واکنش هیجانی و آمیختگی با دیگران) با رضامندی از روابط در دانشجویان متأهل رابطه وجود دارد، به گونه‌ای که ارتباط خود متغیر تمایز یافتگی و مؤلفه‌ای "موقعیت من" آن با رضامندی از روابط مثبت و مستقیم می‌باشد، در حالی که ارتباط سایر مؤلفه‌های تمایز یافتگی یعنی مؤلفه‌های واکنش هیجانی، جدایی هیجانی و آمیختگی با دیگران با رضامندی از روابط منفی و معکوس به دست آمد این یافته علاوه بر این که با فرضیه‌ی ای پژو هشی مطالعه حاضر همخوان است با نتایج تحقیقات (اسکورن و فریدلندر، ۱۹۹۸؛ به نقل از بیرامی و همکاران، ۱۳۹۱؛ اسکورن، ۲۰۰۰؛ نجف لویی، ۱۳۸۵) همخوانی دارد. در توضیح بخش اول این یافته می‌توان گفت، افراد تمایز یافته و دارای "موقعیت من" بالا قادرند هیجانات خود را در روابطی که دارند به شیوه‌ای مثبت و کنترل شده مدیریت کرده، و بر اساس تفکر تصمیم‌گیری کنند، و می‌توانند مرزها و حریم‌هایش شخصی سالمی در روابطشان برقرار کنند. در عین حال، قدرت آن را دارند که صمیمیت دوستی‌های نزدیک را به هم تجربه کرده و روابط عمیق و بلند مدت با دیگران را بنا سازند و در روابطی که دارند به اهداف و ارزش‌های خود دست یافته و به میزان بیش‌تری قابلیت ثبات، تعهد و اعتماد پذیری در روابط را که منجر به رضامندی در روابط می‌شود را به نمایش بگذارند (گلدنبرگ و گلدنبرگ، ۲۰۰۰؛ ترجمه براوتی و همکاران، ۱۳۸۹). در توضیح بخش دیگر این یافته می‌توان گفت با توجه به این که افراد تمایز نیافته افرادی هستند که عقل و احساسشان چنان در هم آمیخته است که زندگی شان یا به وسیله احساسات خودشان یا جو عاطفی محیط اداره می‌شود. این افراد در برقراری روابط عمیق ناتوان بوده و در روابط سطحی هم که برقرار می‌کنند آرامش و راحتی خود را نمی‌توانند حفظ کنند و از همجوشی عاطفی و یا جدایی عاطفی برای تعدیل تنش‌های درونی خود استفاده می‌کنند و به هنگام مواجه شدن با صمیمیت عاطفی واکنش اضطرابی نشان می‌دهند و در روابطی که برقرار می‌سازند به دنبال خوشحال کردن و

راضی نگهداشتن دیگران هستند و به دلیل این که اهمیت کمتری برای ارزش ها و معیارهای خود در روابطی که دارند قائل می باشند، هیچ گونه رضامندی شخصی و واقعی از روابط را تجربه نمی کنند (اسکورن و دندی، ۲۰۰۴).

سؤال آخر مطالعه عبارت بود از این که آیا رضامندی از روابط و تمایز یافتگی و مؤلفه های آن (موقعیت من، جدایی هیجانی، واکنش هیجانی و آمیختگی با دیگران) در پیش بینی عملکرد خانواده دانشجویان متأهل سهم دارند؟. با توجه به نتایج جدول ۳ چنین پیش بینی را می توان پذیرفت به گونه ای که متغیر رضامندی از روابط و مؤلفه «موقعیت من» تمایز یافتگی به ترتیب بیش ترین سهم را در پیش بینی عملکرد مثبت خانوادگی، و سایر مؤلفه ها تمایز یافتگی: جدایی هیجانی، واکنش هیجانی و آمیختگی با دیگران به ترتیب در پیش بینی عملکرد منفی خانوادگی سهم بودند.

در مجموع با توجه به این که رضامندی از روابط و سطح تمایز یافتگی فرد به میزان بیش تری به واسطه ی تجارب تحولی اولیه ی افراد شکل می گیرد، و از آنجایی که این عوامل در شکل دهی روابط صمیمی و چگونگی رویارویی با تجارب و رخداد های زندگی، بالطبع آن عملکرد خانواده نقش اساسی دارند، بنابراین برای افزایش عملکرد مطلوب خانواده و پایداری نهاد خانواده لازم هست میزان رضامندی از روابط و سطح تمایز یافتگی در زوجین تقویت شود.

پژوهش حاضر محدودیت هایی نیز داشت. اول این که پژوهش حاضر از نوع پژوهش همبستگی بوده و نمی توان گفت که متغیرهای پیش بین علت اصلی متغیر ملاک می باشد بنابراین در تحقیقات بعدی لازم هست اثرات سایر ویژگی های روانشناختی (سبک های تنظیم شناختی هیجان، سرسختی، رضامندی زناشویی و...) روی عملکرد خانواده بررسی و مطالعه شود. دوم این که در این پژوهش برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه استفاده شده، از این رو با توجه به این که پرسشنامه ها جنبه خودسنجی داشته اند ممکن است در پاسخ ها سوگیری وجود داشته باشد. پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی از روش مصاحبه و مشاهده هم برای جمع آوری اطلاعات استفاده شود.

منابع

- بخشی پور، باب الله؛ اسدی، مسعود؛ کیانی، احمد رضا؛ شیر علی پور، اصغر؛ احمد دوست، حسین (۱۳۹۱). رابطه‌ی عملکرد خانواده با تعارضات زناشویی زوج‌های در آستانه طلاق. *مجله دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۲(۴۸)، ۱۹-۱۰.
- بیرامی، منصور؛ فهیمی، صمد؛ اکبری، ابراهیم؛ امیری پیچا کلایی، احمد (۱۳۹۱). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و مؤلفه‌های تمایز یافتگی. *مجله‌ی اصول بهداشت روانی*، ۱، ۶۴-۷۷.
- جهانگیر، پانته آ (۱۳۹۱). مقایسه عملکرد خانواده و رضایت مندی زناشویی در زنان متأهل شاغل و غیر شاغل شهر تهران. *فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات مدیریت آموزشی*، ۴(۱۲)، ۱۹۱-۱۷۷.
- جوادی، بهناز؛ حسینیان، سیمین؛ شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۸۸). اثربخشی آموزش تحلیل ارتباط محاوره‌ای به مادران بر بهبود عملکرد خانواده آنان. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۵(۲۰)، ۵۱۷-۵۰۳.
- درتاج، فربرز؛ محمدی، اکبر (۱۳۸۹). مقایسه عملکرد خانواده کودکان مبتلا به اختلال کمبود توجه / بیش‌فعالی با عملکرد خانواده کودکان بدون اختلال بیش‌فعالی. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۲۲، ۲۲۶-۲۱۱.
- غفاری، فاطمه؛ رفیعی، حسین؛ ثنایی، باقر (۱۳۸۹). اثربخشی آموزش خانواده با استفاده از «تئوری سیستمی بوئن» بر تمایز یافتگی و کارکرد خانواده‌های دارای فرزند معتاد. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۲۲، ۲۳۹-۲۲۷.
- کرامتی، راضیه؛ شعاع کاظمی، مهر انگیز؛ حسینیان، سیمین (۱۳۹۱). اثربخشی آموزش گروهی رفتار تحلیل متقابل بر افزایش تمایز یافتگی مشاوران مدارس. *فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی*، ۱۱، ۴۷-۳۳.
- گلدنبرگ، ایرنه؛ گلدنبرگ، هربرت (۱۳۸۹). *خانواده درمانی*. ترجمه: حمید رضا حسین شاهی برواتی، سیامک نقش بندی، الهام ارجمند. تهران: نشر روان.

نجف لویی، فاطمه (۱۳۸۵). نقش «تمایز یافتگی خود» در روابط زناشویی. *مجله اندیشه های نوین تربیتی*، ۴، ۳۷-۲۷.

- Acevedo, B., & Aron, A. (2009). Does a Long-Term Relationship Kill Romantic Love? *Review of General Psychology*, 13(1), 39-65.
- Ahrens, C., & Rodgers, H. (1987). Divorced Families: multidisciplinary development view. *Journal of Family Therapy*, 13(4), 21-41.
- Brewer, G., & Riley, C. (2009). Height, Relationship Satisfaction, Jealousy, and Mate Retention. *Journal Evolutionary Psychology*, 7(3), 477-489.
- Bjuggren, P. (2010). The Impact of Vote Differentiation on Investment Performance in Listed Family Firms. *Family Business Review December*, 23(4), 327-340.
- Burns David, D. (1993). *Ten Days to Self-Esteem*. New York, NY : HarperCollins.
- Catrin, F., Rutger, C. M. E., Susan, J. T., & Wim, M. (2004). Disclosure and relationship satisfaction in families. *Journal of Marriage and Family*, 66, 195-209.
- Depaul, N. (2006). Healthy family functioning relationship advice & relationship tips. *Journal Council for Relationships*, 215, 382-680.
- Dickstein, S. (2007). Family mealtime functioning, maternal depression, and early. *Dissertation of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy of the University of Maryland. 1- 130*.
- Donaghue, N., & Fallon, B.J. (2003). Gender-role self-stereotyping and the Relationship between equity and satisfaction in close relationships. *Sex Roles*, 48, 217-230.
- Downing, L.V. (2008). Attachment style, relationship satisfaction, intimacy, loneliness, gender role beliefs, and the expression of authentic self in romantic relationships. *Dissertation of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy of the University of Maryland*.
- Fine, M & Fincham, F (2013). *Handbook of Family Theories: A Content-Based Approach*. 1 ed. New York. Routledge.
- Floyd, F.J., & Wasner, G.H. (1994). Social exchange, equity, and commitment: Structural equation modeling of dating relationships. *Journal of Family Psychology*, 8, 55-73.
- Gonzaga, G. C., Campos, B & Bradbury, T. (2007). Similarity, Convergence, and Relationship Satisfaction in Dating and Married

- Couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 93(1), 34 – 48.
- Heras, J. E. (2008). *A clinical application of Bowen family systems theory* [On-line]. Available: www.thebowencenter.org
- Heyman, R.E., Sayers, S.L., Bellack, A.S. (1994). Global marital satisfaction versus marital adjustment: An empirical comparison of three measures. *Journal of Family Psychology*, 8(4), 432- 46.
- Johnson, P., Thorngren, J. M., & Smith, J. A. (2001). Parental Divorce and Family Functioning: Effects on Differentiation Levels of Young Adults. *The Family Journal*, 9, (3), 265-272.
- Johnson, P., & Stone, R. (2008). Parental Alcoholism and Family Functioning: Effects on Differentiation Levels of Young Adults. *Alcoholism Treatment Quarterly*, 27(1), 3-18.
- Klever, P.H. (2009). Goal differentiation effectiveness, emotional maturity, and nuclear family functioning. *Journal of Marital and Family Therapy*, 35(3), 303-316.
- Eileen, Z., Laura, R., & Beth, J. (2011). Self- and Partner-objectification in Romantic Relationships: Associations with Media Consumption and Relationship Satisfaction. *Sex Roles*, 64(8), 449-462.
- Peleg, O., & Yitzhak, M. (2011). Differentiation of Self and Separation Anxiety: Is There a Similarity Between Spouses. *Journal of Contemporary Family Therapy*, 33(1), 25- 36.
- Rainer, H., & Smith, L. (2012). Education, Communication and Wellbeing: An Application to Sexual Satisfaction. *International Review For social sciences*, 65(4), 581-595.
- Rusbult, C. (1983). A longitudinal test of the Investment Model: The development (and deterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 101-117.
- Shafer, K., Jensen, T.M., & Larson, J. H. (2014). Relationship Effort, Satisfaction, and Stability: Differences Across Union Type. *Journal of Marital and Family Therapy*, 40(2), 212-232.
- Skowron, E.A. (2000). The role of differentiation of self in marital adjustment. *Journal Couns Psychol*, 47(2), 224-37.
- Skowron, E. A. & Dendy, A. k. (2004). Differentiae of self and attachment in adulthood. *Journal Contemporary Family Therapy*, 26(3), 337-357.

- Skowron, E. A., & Schmitt, T. A. (2003). Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI fusion with others subscales. *Journal of Marital and Family Therapy*, 29(2), 209-222.
- Skowron, E., & Friedlander, M. (1998). The differentiation of self inventory: Development and initial validation. *Journal of Counseling Psychology*, 28, 235-246.
- Strait, G., Sandberg, G., Larson, J.H., & Harper, J.M. (2013). The relationship between family-of-origin experiences and sexual satisfaction in married couples. *Journal of Family Therapy*, 12 (1), 230-240.
- Straub, d.J. (2009). God attachment, romantic attachment, relationship satisfaction in a sample of evangelical college students. *Dissertation for the degree of Doctor OF Philosophy. Liberty, University Lynchburg, Virginia.*
- Yousefi, N., Etemadi, O., Bahrami, F., Fatehzade, M., Ahmadi, S., & Bashlide. (2009). Structural relationship between self-differentiation and subjective wellbeing, mental health and marital quality. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Science*, 3(2), 4-14.